

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.590.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5759 Pana Posła Dariusza Mateckiego wraz z grupą Posłów „w sprawie rosnących zwolnień grupowych i działań rządu na rzecz przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia”, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie należy wyjaśnić, że podana przez Panów Posłów informacja, iż „tylko w sierpniu 2024 r. 27 zakładów ogłosiło zamiar zwolnienia prawie 20 tysięcy pracowników, co stanowi najgorszy wynik od lat” jest nieprawdziwa. Po pierwsze, przywołane dane odnoszą się do wszystkich niezrealizowanych od początku 2024 roku zgłoszeń zwolnień grupowych, a dokładna liczba zapowiedzi zwolnień wciąż aktualnych w końcu sierpnia ub.r. dotyczyła 19,8 tys. pracowników. Po drugie, należy zauważyć, że na koniec sierpnia 2023 r. zapowiedzi zwolnień grupowych dotyczyły 18,4 tys. osób, na koniec sierpnia 2022 r. 18,1 tys., a na koniec sierpnia 2021 r. aż 27,5 tysięcy.

Kierowany przeze mnie resort monitoruje sytuację w zakresie zapowiadanych i realizowanych zwolnień grupowych i pozostaje w stałym kontakcie z powiatowymi urzędami pracy, zbierając informacje o realizowanych formach pomocy dla zwalnianych pracowników. W MRPiPS na bieżąco analizowane są też dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego i jego regionalnego zróżnicowania. Analizy dokonywane są w cyklach miesięcznych, a informacje o wysokości stopy bezrobocia i zachodzących w tym zakresie zmian są publikowane na stornie internetowej ministerstwa. Dane te wykorzystywane są w działaniach podejmowanych przez publiczne służby zatrudnienia w celu skutecznego przeciwdziałania bezrobociu i wspierania osób poszukujących pracy.

Przywoływany wzrost zgłoszeń zwolnień w Łodzi wynika w dużej mierze z likwidacji oddziału Beko Poland Manufacturing Sp. z o.o., na skutek której zgłoszono do zwolnienia 1,1 tys. osób w Łodzi (do końca kwietnia 2025 r. zwolniono 800 osób). Z kolei wysoka liczba zgłoszeń w m. st. Warszawa wynika z faktu, iż ma tu swoją siedzibę wiele centrali firm realizujących zwolnienia na terenie całego kraju.

Nie wszystkie zapowiedzi zwolnień kończą się zwolnieniami. Przedsiębiorcy niejednokrotnie proponują zgłoszonym do zwolnienia pracownikom tzw. wypowiedzenia zmieniające warunki pracy i płacy (dotyczyło to ok. 8% wszystkich zapowiadanych zwolnień w 2024 r. i - głównie na skutek restrukturyzacji w Poczcie Polskiej S.A. - 73% w okresie styczeń-kwiecień 2025 r.). Część pracodawców rezygnuje ze zwolnień bądź nie realizuje ich w pełnej zapowiadanej skali. Nierzadko proces zwolnień grupowych jest też elementem restrukturyzacji, w wyniku której część zgłoszonych do zwolnienia pracowników jest zatrudniana w spółkach innego przedsiębiorcy.

O tym, że kondycja polskiego rynku pracy jest dobra, świadczą zarówno statystyki krajowe, jak i dane Eurostatu. Z danych MRPiPS wynika, że stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu marca 2025 r. wyniosła 5,3%, wskaźnik pozostał zatem na identycznym poziomie jak w końcu marca 2024 r. i spadł o 0,1 punktu procentowego w stosunku do końcówki poprzedniego miesiąca.

Zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214), zwanej dalej ustawą, pracodawca zamierzający zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy jest zobowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy (właściwym ze względu na miejsce siedziby pracodawcy lub na miejsce wykonywania pracy) zakres i formy pomocy oferowanej zwalnianym pracownikom, w tym pracownikom z niepełnosprawnościami, dotyczące w szczególności pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. Zwalniane osoby mogą liczyć na wsparcie urzędów pracy.

W przypadku zwolnienia monitorowanego pracodawca jest zobowiązany podjąć działania polegające na zapewnieniu pracownikom przewidzianym do zwolnienia lub będącym w trakcie wypowiedzenia bądź w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy czy stosunku służbowego usług rynku pracy, realizowanych w formie programu. Program może być realizowany przez powiatowy urząd pracy, agencję zatrudnienia lub instytucję szkoleniową, a finansowany przez samego pracodawcę lub pracodawcę i odpowiednie jednostki administracji publicznej.

Wśród głównych działań podejmowanych przez urzędy pracy w 2024 r. i 2025 r. wymienić należy:

- wspieranie pracodawców przy opracowywaniu programów dla zwalnianych pracowników i spotkania informacyjne dla pracowników przewidzianych do zwolnienia celem przedstawienia im propozycji pomocy,
- angażowanie doradców zawodowych i pośredników pracy w spotkania z pracownikami bezpośrednio w siedzibie pracodawcy,
- uruchamianie punktów informacyjnych w siedzibie urzędu pracy lub pracodawcy,
- przygotowywanie charakterystyki zwalnianych osób pod kątem posiadanych przez nie kompetencji celem przedstawienia im ofert pracy dopasowanych do ich potrzeb i kwalifikacji,
- organizację spotkań z pracodawcami z regionu w formie takich wydarzeń jak targi pracy.

Jako szefowa resortu pracy, corocznie przyznaję powiatowym urządům pracy środki Funduszu Pracy na działania aktywizacyjne. W 2024 roku na finansowanie aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy samorzady powiatów otrzymały do dyspozycji środki Funduszu Pracy w wysokości 3 098 859 450 zł w ramach przyznanych na dany rok limitów na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W roku 2025 do dyspozycji samorządów oddano kwotą 3 104 291 800 zł.

W ramach przyznanych środków finansowane są wszystkie formy aktywizacji zawodowej określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214), zwanej dalej ustawą, dla wszystkich grup zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym także osób zwalnianych z pracy. Aktywizacja przebiega m.in. w ramach szkoleń, staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, czy poprzez dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej. Wyboru form

realizowanych działań, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Jeśli przyznany limit okazuje się niewystarczający, samorządy powiatów mogą ubiegać się o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy, będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy.

W roku 2024, jako Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiłam pięć naborów wniosków o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie realizowanych w oparciu o diagnozę bieżących potrzeb rynku pracy programów aktywizacji zawodowej dla zwalnianych pracowników. Nabory skierowane zostały do powiatów, w których dokonano lub planowano dokonać w roku 2023 i 2024 zwolnień i zwolnień grupowych, o których mowa w ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2024 r. poz. 61). Kwota rezerwy Funduszu Pracy przeznaczonej na finansowanie programu wyniosła 50 mln zł.

W ramach naborów na program dla zwalnianych pracowników przyznano środki rezerwy Funduszu Pracy w wysokości ok. 38,3 mln zł. Środki te przeznaczono dla powiatów, które zgłaszały zwiększone ryzyko grupowych zwolnień, celem wsparcia osób zagrożonych bezrobociem poprzez programy aktywizacji zawodowej, tworzenie nowych miejsc pracy i pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej. Dodatkowo, niezależnie od naboru, środki rezerwy Funduszu Pracy znajdujące się w dyspozycji Ministra uruchamiane były na realizację działań aktywizacyjnych w formie programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi. w kolejności wpływu wniosków. Program dotyczył osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy, z którymi rozwiązano stosunek pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę oraz na mocy porozumienia stron, a także osób objętych zwolnieniami monitorowanymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 44 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Przewidziano ponadto możliwość przyznawania środków rezerwy w sytuacji otrzymania przez urząd pracy zawiadomienia o planowanym w 2024 r. zwolnieniu grupowym, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lub 4 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. W roku 2024 r., w odpowiedzi na wniosek Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi, przyznano w ramach programu 2 mln zł.

W roku 2025, tak jak rok wcześniej, na kontynuację działań aktywizacyjnych dla zwalnianych pracowników przeznaczono ze środków rezerwy Funduszu Pracy 50 mln zł. Według stanu na 14 maja, zgodnie z wnioskami Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku, Strzyżowie i Tychach, przyznano środki Funduszu Pracy w kwocie 4 018 000,00 zł.

Informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowano ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (DZ.U. z 2025, poz. 260). Akt ten wprowadza nowe rozwiązanie pn. program wsparcia w sytuacji szczególnej, stanowiące specjalny mechanizm pomocowy uruchamiany w przypadku nagłych, negatywnych zdarzeń, mogących wpłynąć na poziom zatrudnienia w kraju, województwie lub powiecie. Program umożliwi zastosowanie rozwiązań, dostosowanych do specyfiki danej sytuacji, wykraczających poza standardowe formy wsparcia określone w ustawie o rynku pracy

i służbach zatrudnienia. Jego głównym zadaniem jest stabilizacja sytuacji na rynku pracy, zapobieganie wzrostowi bezrobocia oraz wsparcie osób dotkniętych skutkami nagłych zdarzeń gospodarczych. Stanowi on ważne narzędzie służące ochronie pracowników i gospodarki regionu.

Przyjęte w prawodawstwie polskim rozwiązania z zakresu ochrony pracowników przed utratą wynagrodzenia spowodowaną niewypłacalnością pracodawcy reguluje ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1087). Jej przepisy tworzą ramy prawne dla instytucji gwarancyjnej - Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP). Ze środków FGŚP dokonywane są wypłaty świadczeń pracowniczych niezaspokojonych przez niewypłacalnego pracodawcę oraz zaliczek w razie jego niewypłacalności lub faktycznego zaprzestania działalności w rozumieniu przepisów ustawy. Prowadzenie postępowań wyjaśniających w omawianym zakresie, rozstrzyganie o zasadności zaspokojenia roszczeń pracowniczych i dokonywanie obowiązkowych wypłat ze środków FGŚP należy do kompetencji marszałków województw, przy czym na mocy stosownych upoważnień zadania te wykonują dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy. Marszałek województwa wypłaca na wniosek pracownika zaliczkę na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń z powodu braku środków finansowych, w związku z faktycznym zaprzestaniem działalności przez pracodawcę.

Kierownictwo podległego mi resortu na bieżąco monitoruje sytuację na rynku pracy i współpracuje z samorządami oraz instytucjami lokalnymi w celu zapewnienia pomocy i wsparcia zwalnianym pracownikom, zwłaszcza w regionach, w których zapowiedziano lub przeprowadza się zwolnienia grupowe.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/